

DENNIS BROUSE

TRENING KONIA

NAWIĄZYWANIE WIĘZI

ZAWIERA
30-MINUTOWY
INSTRUKTAŻ
DVD!

„Nie łamię koni.
Uzdrowiam je.”

SPOTKANIE Z DENNISEM BROUSE'EM	4
WSTĘP	6
ROZDZIAŁ 1: OKRĄGŁY WYBIEG	8
Wprowadzenie do okrągłego wybiegu	9
Rodzaje okrągłych wybiegów	11
Kiedy koń cię ignoruje	19
Kiedy koń szuka stada	34
Kiedy koń jest agresywny	47
ROZDZIAŁ DRUGI: TECHNIKI KONTROLI	56
Głowa w dół	59
Cofanie	67
Podawanie się wędzidłu	80
Zatrzymywanie	89
ROZDZIAŁ TRZECI: ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW	96
Omówienie	97
Spokojna pozycja podczas dosiadanania	99
Przyjmowanie wędzidła	107
Potrząsanie głową	115
Kiedy koń nie daje się złapać	126
ROZDZIAŁ CZWARTY: KLINIKA LECZENIA PŁOCHLIWOŚCI	136
Omówienie	137
Część I: Uszy, dotykanie torbami, galonami i innymi przedmiotami	139
Część II: Plandeka	148
Część III: Głośnie pojazdy i przechodzenie po plandece	155
Część IV: Wstążki i wiatrak	163
Część V: Broń palna	170
ROZDZIAŁ 5: ZAŁADUNEK NA PRZYCZEPĘ	180
Kwestia przywództwa/brak kontroli	188
Kiedy koń nie chce wycofać się z przyczepy	201
Omówienie	208
INDEKS	220
O AUTORACH	224

KIM JEST DENNIS BROUSE?

UMIEJĘTNOŚCI SZKOLENIOWE DENNISA BROUSE'A można podziwiać w telewizji od 2002 roku, najpierw w programie „Z powrotem na szlaku”, a potem w jego obecnej produkcji, „Wsiądź na konia z Dennisem Brouse'em”, który okazał się hitem w krajowej telewizji publicznej. Obok sesji treningowych, program zawiera również informacje o ciekawych wydarzeniach i miejscach jeździeckich oraz rasach koni – począwszy od jeździectwa terapeutycznego, na wyścigach koni zimnokrwistych kończąc. Najnowszym przedsięwzięciem Dennisa jest sześcioczęściowy serial dokumentalny dla telewizji publicznej, zatytułowany „Historia konia”.

Dennis Brouse naprawdę zna się na koniach. Rozwiązując problemy z nimi związane, sięga aż do duszy i serca zwierzęcia. Uczy, jak zbudować więź z koniem, która wpłynie na zmianę w myśleniu, postawie i zachowaniu zwierzęcia. Jego lekcje są sensowne, proste i co najważniejsze, sprawdzają się w przypadku każdego konia, niezależnie od źródła problemu.

Uczy przez zabawę, nie pracę. Frustracja mija w momencie, kiedy właściciele uczą się nawiązywania więzi z koniem i widzą, jak zwierzę zmienia się na ich oczach. Zarówno człowiek, jak i koń potrafią lepiej się porozumieć i docenić swoje towarzystwo, tworząc silną więź.

W porównaniu z innymi technikami, metody Dennisa są efektywne i innowacyjne. Rezultatem jest głębsze zrozumienie konia i możliwość swobodnej jazdy, która jest przecież taką przyjemnością dla każdego jeźdźcy.

Fran Lynghaug

TA KSIĄŻKA RÓŻNI SIĘ od większości poradników treningowych, które zwykle zawierają sztywne zasady, wskazujące czytelnikowi, jak ma postępować. Dennis Brouse odchodzi od tego schematu, opisując każdą lekcję z koniem, tak jakbyśmy stali obok, przyglądając się mu. To prostszy sposób, żeby zrozumieć, jak należy trenować konia. Autor analizuje z czytelnikiem każdą sesję. Pokazuje, co robi, żeby rozwiązać konkretny problem, dotyczący zachowania konia, jak to robi, co za tym stoi i jakiego rezultatu oczekuje. Ta metoda, polegająca na opisie konkretnych ćwiczeń, określeniu czasu ich trwania pozwala lepiej zrozumieć lekcję. Chodzi o to, aby trenować swojego konia w sposób, jaki pokazuje Dennis, ucząc się w tym czasie, jak osiągnąć takie same rezultaty.

W prezentowanych lekcjach zawarte są jego filozofia, obserwacje i wyjaśnienie stosowanych metod. W najprostszym sposobie uczysz się, jak postępować z koniem w przypadku poszczególnych problemów i czemu koń myśli i zachowuje się w dany sposób.

Książka podzielona jest na pięć głównych obszarów treningu konia: (1) praca na ringu, (2) kontrolowanie konia w celu polepszenia komfortu jazdy, (3) rozwiązywanie podstawowych problemów związanych z jazdą, (4) eliminowanie strachu konia w celu bezpieczniejszej jazdy i (5) wchodzenie do przyczepy. Każda z tych części składa się z konkretnych metod i określa cele.

Instrukcje treningowe uzupełnione są czasem o informacje na temat interesujących ras i wydarzeń jeździeckich, tak jak program telewizyjny Dennisa. Te dane mają na celu podkreślenie radości i szczęścia, jakim jest obcowanie z tymi wspaniałymi zwierzętami i powodów, dla których chcemy z nimi trenować i nawiązywać więź.

Fran Lynghaug

KIEDY KOŃ JEST ZBYT TOWARZYSKI?

Kiedy koń jest bardziej skupiony na drugim koniu, niż na słuchaniu twoich poleceń, oznacza to, że jest zbyt towarzyski. Zwierzę woli spędzać czas ze swoim kolegą. Jeszcze ci nie ufa lub nie uważa cię za lidera.

Kiedy podczas treningu na okrągłym wybiegu zachęcasz konia, żeby skręcił, zbyt towarzyskie zwierzę zrobi to, zwracając się najpierw w stronę ogrodzenia, zamiast spojrzeć na ciebie, tak jak powinien. Podczas poruszania się po wybiegu język ciała konia będzie informował o tym, że jest skupiony na koleździe zza płotu: ciało będzie skręcało w stronę ogrodzenia, głowa skierowana na zewnątrz, a uszy zwrócone na drugiego konia, zamiast na ciebie.

Moim celem podczas tego treningu jest odciągnąć uwagę konia od jego kolegi i skupić ją na mnie, jego liderze. Jak zwykle podczas moich lekcji lubię wykorzystywać techniki kontroli. To tutaj buduję pozycję lidera wśród koni sprawiających problemy, wykorzystując do tego kontrolę ruchu, co jest podstawą zarówno komunikacji, jak i przywództwa.

Dziś pewna właścicielka przyprowadzi na wybieg swojego wałacha, żebym pracował z nim, podczas gdy w pewnym oddaleniu za ogrodzeniem stoi przywiązana klacz. Proszę właścicielkę, aby przeszła się z koniem, abym mógł mu się najpierw przyjrzeć. Następnie zdejmujemy uzdę i lonżę, a właścicielka wychodzi.

LEKCJA

Na początku podnoszę rękę, zachęcając wałacha do biegu i od razu zauważam u zwierzęcia

niepokój związany z jego odseparowaniem. Natychmiast oddala się ze środka wybiegu, schodząc na bok, żeby być bliżej klaczy stojącej poza wybiegiem (**rysunek 1**).

Chcę, żeby koń jak najszybciej się uspokoił i skupił na mnie, a nie na drugim koniu, więc proszę go, żeby okrążył wybieg kłusem. W tym celu wykonuję zamach batem, a koń odbiega. Moim celem jest przejście kontroli nad jego ruchem i uzyskanie od niego odpowiednich sygnałów: ucho zwrócone w moją stronę, oblizywanie, przeżuwanie, łagodniejsze spojrzenie i wreszcie odwracanie się w moją stronę podczas skręcania. Kiedy uzyskam to od konia, oznacza to, że zwierzę pyta: „Czego ode mnie oczekujesz?”, czyli jest na mnie skupione. To właśnie chcę osiągnąć.

Wałach wykonuje kilka okrążeń po wybiegu, zanim poproszę go, żeby przeszedł do cwału, wykonując w tym celu zamach batem i cmokając. Zwierzę reaguje dobrze i zaczyna cwałować, więc natychmiast się wycofuję, opuszczam bat i dłonie, cmokam i wyciągam rękę w stronę konia. W ten sposób zapraszam go, żeby skręcił w moją stronę, ale zwierzę zawraca, obracając się do ogrodzenia (**rysunek 2**) i cwałuje w przeciwną stronę. W tym momencie jest dobrze, kontroluję jego tempo, zauważam, że skręcił w dobrym kierunku, więc mam podstawy, na których mogę dalej budować relację z koniem.

Uszy zwierzęcia zwrócone są w moją stronę, wycofuję się więc i cmokam. Koń zatrzymuje się i znów skręca, obracając się w stronę ogrodzenia. Kiedy odbiega, zauważam, że nie porusza się równoległe do ogrodzenia. Jego głowa i ciało są skierowane w stronę płotu, zza którego widzi klacz (**rysunek 3**). Kiedy jego głowa jest zwrócona w ten sposób, to znaczy, że nie uznaje mnie jeszcze za lidera.

Ten koń wykonuje kilka rzeczy prawidłowo (klusuje i cwałuje, kiedy go o to proszę,

Rysunek 1. W kącie warg konia są dwie zmarszczki od użytego tutaj wędzidła

Rysunek 2. Kiedy koń się cofnie, podaj mu ziarno. Właścicielka stoi z boku, żeby pomóc przy następnej części

Rysunek 3. Trzymam ziarno nisko, więc kiedy jeździec każe koniowi się cofnąć, zwierzę będzie musiało pochylić się i zrobić krok do tyłu, żeby sięgnąć po nagrodę

KOŃ, KTÓRY NIE DAJE SIĘ ZŁAPAC

Jedną z największych bolączek, na jakie skarżą się właściciele koni, jest problem ze złapaniem zwierzęcia. Nie lubię słowa „złapać”, ponieważ koń sam powinien chcieć do ciebie podejść. Samo zjawisko jest nieistotne wobec prawdziwego problemu: braku kontroli. Jak w każdym przypadku, tak tutaj również musimy zacząć od przejścia kontroli nad koniem, czyli ustanowienia przywództwa.

Głównym problemem właścicieli koni jest to, że wyprzedzają swoich pupili. Chodzi mi o to, że próbują szybko je złapać, działając zgodnie ze swoim rozkładem. Nie patrzę na zegarek, kiedy próbuję przywołać do mnie konia, ponieważ dostosowuję się do jego poczucia czasu. Jeśli zacznę łapać konia, jakby to były zawody na czas, to oczywiście następnym razem zwierzę będzie stwarzało większe problemy.

Dziś pracuję z klaczą, która odchodzi, kiedy właścicielka próbuje ją złapać. Trening przeprowadzę na okrągłym wybiegu, ucząc konia, żeby do mnie podszedł. Klacz wchodzi na wybieg bez osprzętu, ponieważ chcę, żeby czuła się swobodnie. Chcemy, żeby było to pozytywne doświadczenie dla konia, więc mam przygotowane wiadro z ziarnem i będę ją nagradzał za każdym razem, kiedy na to zasłuży.

LEKCJA

Weź garść ziarna i podejź do konia, trzymając uździenicę i lonżę (**rysunek 1**). Niektórzy popełniają błąd i podchodząc do konia chowają sprzęt za plecami, żeby zwierzę go nie widziało, jednak to może być sygnał dla konia, żeby odbiegł. Lepiej być szczerym wobec swojego podopiecznego. Podejź do zwierzęcia, trzymając uździenicę i lonżę na widoku i powiedz „hola”.

**Jak zawsze, gdy co robimy
coś z naszym koniem,
najpierw musimy uzyskać
kontrolę, co oznacza
ustanowienie przywództwa.**

Jeśli koń będzie cię unikać i odejdzie, przejdź na środek wybiegu i spłosz go, wymachując uździenicą i lonżą, aż zacznie biec. Potem zaproś konia do siebie, wyciągając rękę.

Jeśli klacz nie ucieka, ale odwraca się do ciebie zadem, może to oznaczać, że ktoś próbował już ją łapać, używając do tego ziarna. Zaczekaj chwilę; kiedy koń odwróci się do ciebie, podejź jeszcze raz. Jeśli odwróci głowę, mówi ci w ten sposób, żebyś trzymał się z daleka. Możesz wyciągnąć teraz rękę, cmoknąć na konia i poprosić go, żeby się ruszył. Jeśli nie ruszy się z miejsca, wciąż odwracając głowę, zamachnij się lonżą w jej stronę, aż klacz ruszy, a potem znów spróbuj do niej podejść.

Jeśli w dalszym ciągu będzie odchodzić, uspokój konia i zrób kilka kroków w jej stronę, zachodząc jej drogę i blokując ją.

Jeśli się zatrzyma i zacznie wykazywać jakieś oznaki szacunku, na przykład oblizywanie się, przeżuwanie czy kierowanie na ciebie uszu, być może cię szanuje. Cmoknij na nią i jeśli się obróci, żeby na ciebie spojrzeć, jest to zaproszenie, żebyś podszedł bliżej. Zatrzymaj się jednak, jeśli znów odwróci głowę (**rysunek 2**). Stawiaj kroki powoli i zwracaj uwagę na jej każdy ruch, ponieważ nie wiesz, w którym momencie może odbiec. Pokaż koniowi uździenicę i lonżę, żeby wiedział, czego od niego chcesz.

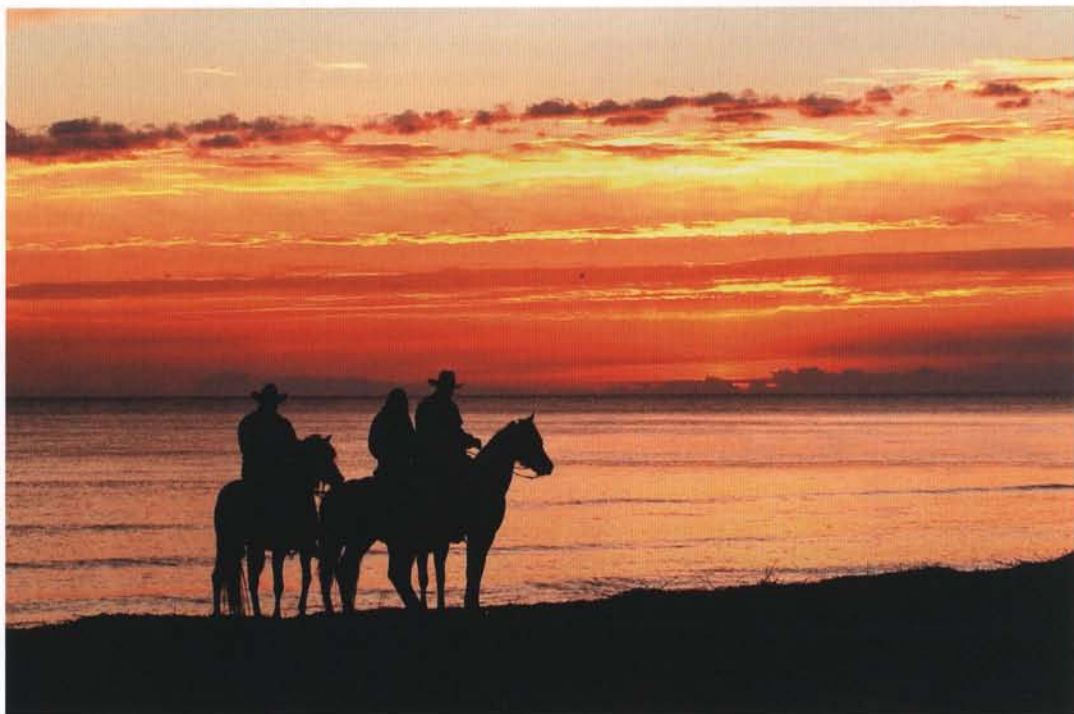
Jeśli klacz w którymś momencie odbiegnie, wycofaj się na środek i pozwól jej okrążyć

INDEKS

- agresywny koń, 47–54
 - kontrolowanie ruchu, 47–48
 - cwał, 47
 - zatrzymywanie się, 47
 - klus, 47
 - obracanie się dookoła, 48–51
 - kontrola bez użycia siły, 53–54
 - ustalenie przywództwa, 53–54
 - przedstawianie się, 53
 - prowadzenie, 53–54
 - z lonżą, 54
 - bez lonży, 53
 - oznaki, 47
 - oznaki posłuszeństwa, 47
- cofanie, 67–78
 - przygotowanie do treningu, 67
 - prawidłowe użycie lejców, 69, 73–74
 - jeździec dający nagrodę, 69–74
 - regulacja czasu, 69
 - pomocnik dający nagrodę, 67–69??
 - siedząc na koniu, 68–74
 - stojąc przed koniem, 67
 - z ziarnem daleko od konia, 67, 73–74
 - z ziarnem pod nosem konia, 67, 69
- cofanie, sytuacje problemowe, 77–78
 - nierówne cofanie, 77
 - walka z wędzidłem, 77
 - głowa w górze, 77–78
 - brak uwagi, 77
 - rozwiązania, 77–78
 - przyciąganie uwagi, 77
 - uderzenie w głowę, 78
 - naprężenie i zwolnienie, 77–78
 - czas wolny, 77–78
- wędzidło
 - przyjęcie, 107–113
 - ręka pomiędzy uszami konia, 107
 - poprawki, 113
 - porzucenie wędzidła, 110–112
 - koń podnosi głowę, 107
 - obniżenie głowy konia, 107, 110
 - otwarcie ust konia, 107
 - bycie po stronie konia, 110
 - proces, 111–112
 - komendy ustne, 107, 110–111
 - wędzidło łamane a wędzidło proste, 67, 80, 90
 - dopasowanie, 67
 - przelamywanie konia a trening, 9
 - uzda, 112–113
 - koń szukający stada, 34–44
 - język ciała, 34
 - kontrola obracania się, 39
 - kontrola ruchami rąk, 43–44
 - podążanie, 40
 - głowa „na poręcz”, 34
 - przejmowanie nieprawidłowych zwrotów, 35
 - nagroda w postaci czasu wolnego, 35
 - oznaki, 34
 - oznaki posłuszeństwa, 34–35
 - czapka (bejsbolówka), 97
 - chwytanie, 126–134
 - blokowanie ruchu, 126, 129
 - prowadzenie, 130
 - problemy, 126–134
 - ucieczka, 126
 - odwracanie głowy, 126
 - scenariusze, 129
 - oznaki szacunku, 126, 129
 - dotykание konia, 130
 - z uździenicą i lonżą, 129–133
 - z niewidzialną liną, 130, 133
 - komunikacja, 13
 - kontrolowanie obydwu boków konia, 40, 43, 85
 - oswajanie, ??
 - opieranie się o konia, 142, 151
 - uszy i ciało, 139–146
 - z kubkiem mleka, 146
 - z plastikowym workiem, 144–145

- z pokrowcem na siodło, 144
- z kijem do treningu, 142, 144
- z ręką, 142
- przeгляд, 137, 139
 - alarmujące oznaki 163–164, 167
 - łagodniejące oczy, 164–165
- nagły ruch i hałas, 145–146
 - narzędzia, 137, 139
 - spacer przez plandekę, 160–161
 - z pojazdem, 160
 - z trzepocącą plandeką, 160–161
- z bronią, 170–179
 - unik, 175, 177
 - z różnych odległości, 171
- strzelanie przez konia, 178–179
 - wykorzystanie plastikowej torby, 170–171
 - w siodle, 178–179
- ze wstęgami i wiatrakiem, 163–168
 - i pojazdem, 167
 - z dystansu, 163
 - równoległe do wiatraka, 164
 - pracując po obu stronach, 167
- z plandekami, 148–153
 - na plecach konia, 152
 - na głowie konia, 152
 - potrząsanie, 151
- dotykanie, 149
- z pojazdami, 155–160
 - podchodzenie do pojazdu, 155
 - prowadzenie konia, 160–161
- opuszczanie lejców (zwalnianie naprężenia), 73–74
- ustalenie przywództwa, 9–11, 27, 97
- poddanie się wędzidłu, 80–86
 - zła technika, 85
 - poprawne użycie lejców, 85
 - ustalenie kontroli, 83
 - trzymanie lejców stabilnie, 83
 - ściskanie lejców, 80
 - gospodarowanie czasem, 83
 - trening z użyciem jednej strony lejców, 80–85
 - praca po obu stronach, 85
- pochyłona głowa, 59–65
 - lekkość, 64
 - „szturchanie” konia, 59
 - stanie z boku, 59
 - grzeczne odebranie nagrody, 59
 - sygnał „z czubka głowy”, 64
 - komendy ustne, 59–60
- rzucanie głową, 115–124
 - w różnym tempie, 121
 - uderzanie, 118–121
 - korygowanie za pomocą nylonowego sznurka, 115
- podczas przejścia, 121
- głowa w górze, 64
- natura konia, 10, 27, 44, 53, 181
- ignorując konia, 19–30
 - żądanie uwagi, 19
 - prośba o ruch, 19–22
 - korygowanie agresji, 22–23
 - ustalenie przywództwa, 26
 - prowadzenie, 26–27
 - rozluźnianie konia, 23
 - używanie lonży, 29–30
- przedstawianie się koniowi, 10, 13, 16, 27, 40, 43
- niewidzialna lina, 16, 26, 40, 43, 44, 53, 54
- kopanie, 22, 39, 40, 47
- trzymanie lonży, 30, 54
- uczenie się zakrętu 77, 132
- delikatny dotyk, 78
- lekkość, 64
- metalowe zapięcie, 57, 97, 115–118,
- błędy w treningu, 34
- nylonowy sznurek, 57, 97, 115–118, 188, 194–198, 201
- rzucanie lejców, 89, 93
- system nagród, *zobacz* nagradzanie
- okrągły wybieg
 - ustawienie, 11–12
 - kontrolowanie kierunku, 12–13
 - kontrola prędkości, 12–13
 - użycie bata, 12
- trzęsienie się siodła, 99–100
- oznaki podejścia/nerwowości, 19, 22
- oznaki posłuszeństwa, 13, 19, 27, 34, 47
- konie o delikatnym i twardym pysku, 80
- klapsy, 22, 47
- balansowanie konia, 99–100
- spokojne stanie do dosiadanania, 99–104
 - popychanie barków konia, 99

- potrząsanie siodła, 99
- balansowanie, 99–100
- kroki do dosiadania, 104
- zatrzymywanie się, 89–95
 - przy różnej prędkości, 94
 - poprawne kontrolowanie czasu, 93
 - metody poprawiania, 89
 - rzucanie cugli, 89, 93
 - szybkie zatrzymanie się a powolne zatrzymanie się, 93
 - konsekwentny trening, 94
- z ustną komendą, 89
 - bez komendy ustnej, 95
- grzeczne przyjmowanie przekąsek, 59, 99
- rozmiar przyczepy, 181, 198, 201–202
- załadunek na przyczepę 188–194, 198–199, 201–219
 - w całości, 192–194
 - wycofywanie się, 190
 - poprawianie problemów, 208–219
 - pod kątem, 215, 217
 - wycofywanie się z przyczepy, 209–210
 - wycofywanie się do połowy, 213
 - wycofywanie się do krawędzi przyczepy, 212
 - próba obrotu, 212
 - drżenie, 210, 213, 214
 - wykorzystanie nylonowego sznurka, 208–217
 - bez nylonowego sznurka, 217–218
 - do przodu przyczepy, 180–190
 - obornik na przyczepie, 183, 202
- podsumowanie, 188
- komendy ustne, 189–190
- problemy z kontrolą, 201–207
 - załadunek bez prowadzenia, 206–207
 - ze sznurkiem, 194–195
 - bez lonży, 199
- trenowanie a przełamywanie, 9
- pomocnicy, 139
- nagradzanie, 57, 59, 65, 67, 97, 99

Dwain Snyder

DENNIS BROUSE

TRENING KONIA

FILM INSTRUKTAŻOWY

Wydawnictwo Wiedza Powszechna © 2014

„Nie łamię koni. Uzdrowiam je.”

Tak zapewnia światowej klasy trener koni i gospodarz programu telewizyjnego *Saddle Up with Dennis Brouse*, nadawanego przez 200 stacji telewizyjnych w całych Stanach Zjednoczonych.

Łagodne techniki Dennisa ułożone są w łatwe kroki, które umożliwią ci samodzielny trening twojego konia, w trakcie którego pogłębisz swoją więź ze zwierzęciem.

Poszczególne rozdziały opisują:

- Okrągły wybieg
- Techniki kontroli
- Rozwiązywanie problemów
- Leczenie płochliwości
- Załadunek na przyczepę...

...i wiele więcej

Zaprezentowane w przystępny sposób z licznymi kolorowymi ilustracjami metody treningowe Dennisa pokażą ci, w jaki sposób prawdziwie komunikować się i rozwijać więź z twoim koniem.

 WIEDZA
POWSZECHNA

ISBN: 978-83-63556-22-8

9 788363 556228